

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Quarta. De Bonitate Entis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

concedo ant. formaliter nego ant. & consequentiam, nam sicut si homo non haberet risibilitatem non esset formaliter risibilis, sed tantum fundamentaliter, sic in proposito licet potentia nec existentiam nec accidens aliquid tribuat auro vero, dependet tamen veritas auri à potentia sicut quodcumque relativum à suo correlativo in ratione correlativi, ut si filius non existat, Pater quoad esse Patris non erit, sic hic in proposito conformitas ad intellectum ad minus possibilem est relatio transcendentalis realiter identificata auro, unde si intellectus repugnet repugnabit & hæc conformitas ad intellectum, consequenter ratio veri, licet tunc non repugnet ratio auri, quod erit tantum fundamentaliter verum.

V.
Potest hæc conformitas sumi à quocumque intellectu.

Quæres: An conformitas hæc sumi debeat tam ab intellectu creato quam increato? R. cum Scoto & Recentioribus communiter contra Thomistas affirmativè; ratio est, quia veritas transcendentalis consistit in intelligibilitate rei, sicuti est, ut dixi, sed res dicuntur intelligibiles per se & adæquatè in ordine quemcumque intellectum, ergò in ordine ad quemcumque intellectum desumi debet talis conformitas.

QUÆSTIO IV.

De Bonitate Entis.

I.
Bona moralia describit D. Bernardus.

Nec hic agam de bonitate morali, de qua mellifluus Doctor ferm. 80. de diversis sic loquitur: *Sunt quedam bona & jucunda; sunt quedam nec bona, nec jucunda, sunt quedam bona & non jucunda, sunt quedam jucunda & non bona. De bonis & non jucundis pervenitur ad bona & jucunda. De jucundis & non bonis pervenitur ad non bona & non jucunda. Bona & non jucunda sunt continentia, patientia, disciplina. Jucunda & non bona, voluptas, curiositas & vanitas. Nec bona nec jucunda, invidia, tristitia, acedia. Bona & jucunda, honestas, charitas, & puritas. Ad hoc bonum & jucundum obtinendum, necessaria est unitas virtualis & unitas moralis. Verum de hac agere pertinet ad Theologum in tractatu de actibus humanis, hic agendum est solum de bonitate transcendentali, ut est passio entis, secundum quam cuncta opera Dei perfecta sunt & valde bona, unde idem Mellifluus multoties divitias malas esse negat, sed male utentibus, ut habet in tractatu de JESULO duodenni. Sic etiam D. Aurelius lib. 1. contra Julianum ait: *Omnia natura in quantum natura est, bona est, & lib. 83. 99. cap. 24. Omne quod est, in quantum est, bonum est; summe est illud bonum, cujus participatione cætera bona sunt, & lib. 1. contra Julianum cap. 8. Nulla natura est, quæ non aut ipse (supple Deus) aut ab ipso facta, ut quantacunque natura, aut qualicumque natura sit, & in quantum natura est, bonum sit.* Nulla proinde natura in quantum natura est, malum est. De hac itaque bonitate varii varia opinantur, ex quibus quatuor celeberrimos opiniones adducendas censui; Prima igitur opinio asserit, bonitatem ut sic esse integritatem entis quantum ad omnia necessariò requisita quoad essentialiam ejus constitutionem, unde Authores hujus sententiæ dicunt il-*

Quatuor opiniones circa naturam boni.

lud esse bonum ens, quod omnia requisita ad ens habeat, verum hæc sententia bene explicat bonitatem entis, ut est passio ejus, nam inde sequeretur nullum dari ens malum prout malitia opponitur huic bonitati, quia si daretur aliquid quod non haberet omnia requisita ad integritatem essentialiam entis, potius esset non ens, quam malum ens, quia deesset ipsi aliquid spectans ad integritatem constitutivam entis, & sic non daretur malum ens, hinc licet hæc bonitas possit dici bonitas entis, non esset tamen passio, quia hæc bonitas non emanat ab essentialia, sed consistit in ipsa essentialia. Secunda opinio docet bonitatem esse perfectionem, unde si Authores dicunt idem esse bonum ac esse perfectum, idemque esse perfectum ac habere omnia connaturaliter requisita quantum ad partes integrales & accidentia ipsius connaturalia ex ratione sua specifica, ita verbi gratia, ut si homo pede, oculo equus careat, dicatur esse entia mala & non bona, sed nec hæc bonitas habet rationem passionis ut sic, nam cum in hac sententia aliquid ens esset malum secundum rationem particularem, etiam esset bonum secundum rationem particularem, bonitas autem secundum rationem particularem potius esset accidens, quam passio, quandoquidem possit adesse vel abesse sine corruptione. Tertia sententia docet bonitatem ut est passio entis, consistere formaliter in unius rei convenientia ad alteram rem cui conveniens dicitur, sed nec sic bene explicatur bonitas, ut est passio entis, quia relatio convenientiæ unius rei ad aliam est prædicamentalis spectans ad prædicamentum relationis, ergò ut sic considerata non potest esse passio entis, quod probatur, nam posito ente in sua latitudine, antequam ad inferiora descendat, nulla habetur relatio prædicamentalis, & tamen tunc enti convenit bonitas, quæ ut sic consideratum habet suas passiones. Deinde sequitur quod creaturæ essent æque malæ transcendentaliter ac sunt bonæ, quia, quæ ratione res quædam sunt convenientes aliis & sic bonæ, eadem ratione quibusdam erant inconvenientes & sic malæ, sed hoc videtur absurdum, & favere hæresi Manichæorum, qui dicebant quasdam res ex natura sua esse malas, contra quos solemnissimè se opposuit D. Aurelius, tum in locis supra citatis tum alibi. Pro quæta sententia quam amplector & teor

Dico: Bonitas ut est adæquata passio entis sic, optimè explicatur per convenientiam ad appetitum, non quidem realem & prædicamentalem, sed aptitudinalem, seu transcendentallem, id est per ipsam rei appetibilitatem. Ante probationem Nota, hæc non sumi appetibilitatem prout est denominatio extrinseca desumpta à potentia potest appetere, nam sic patet non posse esse passionem entis ex dictis in præterita questione, sed de ea quæ convenit enti ratione intrinsece virtutis, quam habet ad movendum, vel terminandum appetitum. Jam probatur conclusio tum autoritate D. Augustini, qui has passiones vocat convenientias & ordines, ut patet ex libro 2. de moribus Manich. cap. 6. tum sicut se habet verum ad intellectum, sic se habet bonum ad appetitum, sed verum nihil addit super eas nisi conformitatem ad intellectum, ergò

nec bonum addet nisi convenientiam ad appetitum. Maj. prob. quia ita se habet intelligibile ad intellectum, sicut appetibile ad appetitum, sed intelligibile dicit esse verum; ergo appetibile dicit esse bonum.

III. Relatio rationis forme movere potest.

Dices: Nulla relatio est motiva appetitibus, sed bonitas est relatio aptitudinalis; ergo bonitas non est motiva appetitibus, sed hoc esset falsum; ergo bonitas non est relatio. R. dist. maj. nulla relatio est motiva ratione sui concedo maj. ratione forme absolute in qua fundatur, nego maj. & concessa min. dist. consequens eodem modo, non est motiva formaliter sumpta ratione relationis, concedo consequentiam; ratione perfectionis absolute, quam res importat, nego consequentiam. Pro complemento hujus questionis totiusque partis sic breviuscula & compendiosa

QUESTIO V.

De aliquibus divisionibus Entis.

IV. Divisiones Entis.

Ens variis modis dividi potest, & Primò in maxima sua latitudine, sumptum, quamvis non sub uno conceptu univoco dividitur in Ens

reale & rationis. Secundò in Ens finitum & infinitum. Tertiò in Ens dependens & independens. Quartò in necessarium & contingens. Quintò in simplex & compositum. Sextò in Ens in actu & potentia. Septimò in Ens per se & Ens per accidens. Octavò in absolutum & respectivum. Nonò in substantiam & accidens, quæ divisiones communes sunt in utraque Schola, quarum explicatio ex dictis patet. Decimò in Schola Scoti dividitur Ens, in Ens quantum & non quantum, hanc divisionem assignavit Scotus quodlibeto octavo, ut salvaret æqualitatem personarum divinarum & ut defenderet nullam perfectionem in una persona, quæ non sit in alia. Per Ens quantum intelligitur Ens dicens aliquam perfectionem; per Ens non quantum, Ens nullam dicens perfectionem, nec imperfectionem: Sub hoc non quanto continentur relationes divinæ, passionis Entis, modi, differentie ultime, nam cum non includant formaliter Ens, ita nec includunt formaliter aliquam perfectionem Entis, sed tantum realiter & identice eruantur; identice Entia perfecta. De hac re scripsimus in Theologia.

Theologia.

DISPL.

Qpppp 3

PARS